

Nové poznatky o letnom výskyte netopierov v Drienovskej jaskyni

Štefan MATIS¹ & Alexander KÜRTHY²

¹ SEO BAMBI, Hviezdoslavova 32, SK-045 01 Moldava nad Bodvou, Slovensko

² Vajanského 17, Malacky, Slovensko

New informations about the summer occurrence of bats in the Drienovska cave (E-Slovakia). After 13 years, the occurrence of *Miniopterus schreibersi* was confirmed again in the Drienovska cave. During 15 minutes long netting in the front of the cave, two young females of this species were caught (and many *Myotis myotis*). Two big bat colonies were observed by speleologists in the cave in summer 1995. In respect of their information, we suppose that there are summer colonies of *Miniopterus schreibersi* and *Myotis myotis*.

***Miniopterus schreibersi*, summer activity, netting, protection, E-Slovakia**

Drienovská jaskyňa sa nachádza vo východnej časti Slovenského krasu. V minulosti patrila medzi najvýznamnejšie lokality masového výskytu lietavca sťahovavého (*Miniopterus schreibersi*).

Veľký portálový vchod a v strednej časti sa rozširujúce riečište s vysokým stropom vytvárajú optimálne podmienky pre výskyt tohoto druhu netopiera. Celková dĺžka prístupných chodieb je cca 300 metrov, ale cez užšie chodbičky sa dá dostať do ďalších priestorov jaskyne. Koncom sedemdesiatych rokov bol vchod speleológmi zamrežovaný vertikálnymi mrežami a na inom mieste bol umelo prekopaný nový vchod, ktorý bol spevnený kovovými výstužami. Tento však slúži výlučne speleológom, netopiere ho vôbec nevyužívajú. V 60. rokoch sa výskumom netopierov v tejto oblasti zaoberali Gaisler & Hanák (1962) neskôr v 80. rokoch Horáček, Hanák, Zima, Červený (viď Horáček et al. 1995). Z výsledkov ich práce sa dá konštatovať, že lietavec sťahovavý (*Miniopterus schreibersi*) spolu s netopierom obyčajným (*Myotis myotis*) patrili k dominantným druhom jaskyne.

Letný výskyt lietavca sťahovavého (*Miniopterus schreibersi*) v tejto lokalite bol naposledy zaznamenaný v roku 1983 (Horáček et al. 1995), kedy bolo počas dvojdňového nettingu (4.–5. 8. 1983) pred vchodom jaskyne odchytených 217 jedincov. V roku 1987 bola lokalita opäť navštívená (Horáček et al. l. c.). Počas návštevy bolo zaznamenaných len 80–100 ex. vyletených netopierov obyčajných (*Myotis myotis*), ale prítomnosť lietavca sťahovavého (*Miniopterus schreibersi*) už neuvádzajú. Pri zimnom sčítaní 1992–93 boli nájdené len kosti pokryté veľkým množstvom guána v strednej časti jaskyne (det. Pačenovský), tie však mohli pochádzať z kolónií, ktoré sa tu vyskytovali v 80. rokoch. Lietavec sťahovavý (*Miniopterus schreibersi*) bol opäť v r. 1993–1994 nájdený, ale len v zimnom období (Pačenovský in litt.).

Členovia speleologickej skupiny Cassovia nás upozornili na dve veľké kolónie netopierov z letného obdobia roku 1995. Jedna z nich sa nachádzala v suchej vchodovej časti jaskyne a druhá v rozšírenej časti riečišťa, kde boli pri zimnom sčítaní 1992/93 nájdené kostrové zbytky lietavca sťahovavého (*Miniopterus schreibersi*).

Z časových dôvodov sme lokalitu navštívili až 6. augusta 1996, kedy sme pred vchodom nastražili jemnú nemeckú sieť a použili dva ultrazvukové detektory typu Pettersson D100 a D140. Kvôli veľkému množstvu netopierov obyčajných (*Myotis myotis*), ktoré vyletovali z jaskyne a hromadne sa chytali do siete, trval netting iba 15 minút. Aj napriek tomu sa nám podarilo odchytiť okrem 10 ex. netopierov obyčajných (*Myotis myotis*) aj 2 mladé samice lietavca sťahovavého (*Miniopterus schreibersi*) letiace smerom von z jaskyne. Ďalšiu kontrolu jaskyne sme už nevykonali z ochranných dôvodov, pretože ako sme sa dozvedeli od miestnych obyvateľov, v mesiaci júl sa tu konalo speleologické podujatie, počas ktorého bola jaskyňa navštívená väčším množstvom ľudí. Ďalšie rušenie sme preto považovali za nevhodné.

Náš augustový nález poukazuje na možné letné kolónie samíc s mláďatami u oboch druhov! Potvrďuje to aj prevaha mladých jedincov medzi odchytenými netopiermi a ústne informácie od speleológov. Odpoveď na túto otázku však dostaneme až na budúci rok, keď sa budeme jaskyni systematicky venovať.

Dôležitou úlohou je vypracovanie menežmentu ochrany chiropterofauny Drienovskej jaskyne, pričom je nevyhnutná spolupráca s miestnymi speleologickými skupinami a Správou Chránenej krajiny BR Slovenský kras. Po diskusiách s ďalšími chiropteroológmi sme sa rozhodli, že nebudeme pred vchodom jaskyne netopiere odchytať a len dva krát za rok (jeden krát v zime a jeden krát v lete) spoločne jaskyňu skontrolujeme. Prostredníctvom Správy CHKO BR Slovenský kras vstúpime do jednaní s jaskyniarmi, pretože ako jedna z mála jaskýň Slovenského krasu so stálym vodným tokom je vysoko atraktívna a preto pravidelne navštevovaná speleológmi. Našou snahou je obmedziť návštevy jaskyne v prípade, že ďalší výskum dokáže prítomnosť letných kolónií spomínaných druhov. Ak sa preukáže celoročný výskyt týchto druhov v Drienovskej jaskyni (zimovanie, jaré prechodné výskyty, letná kolónia samíc s mláďatami, páriace miesto na jeseň) budeme sa snažiť prítomnosť ľudí z jaskyne úplne vylúčiť.

Literatúra

- HORÁČEK I., HANÁK V., ZIMA J. & ČERVENÝ J., 1995: K netopýří fauně Slovenska I. – Letní nálezy 1979–1992. *Netopiere*, **1**: 39–54
- GAISLER J. & HANÁK V., 1962: Netopýří Drienovecké jeskyně a její výzkum. *Krasový sborník, Praha*, **3**: 15–20

došlo 10. 12. 1996